

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.012.04.2021

Pani
Małgorzata Kozińska
Dyrektor
I Liceum Ogólnokształcącego
im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze

I Liceum Ogólnokształcące
im. Stefana Żeromskiego
ul. Jana Kochanowskiego 18
58-500 Jelenia Góra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/021 – „Funkcjonowanie szkół w sytuacji zagrożenia COVID-19”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze, ul. Jana Kochanowskiego 18, 58-500 Jelenia Góra (dalej: Liceum lub Szkoła).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Kozińska, Dyrektor Liceum od dnia 1 września 2019 r. (dalej: Dyrektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez szkoły zadań w obszarze kształcenia, wychowania i opieki w sytuacji zagrożenia COVID-19.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2021 (do czasu zakończenia kontroli ¹), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² (dalej: ustawa o NIK).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Mariusz Orawczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/73/2021 z dnia 4 maja 2021 r.

(akta kontroli str. 1, 3-5)

¹ Tj. do dnia 29 czerwca 2021 r.

² Dz.U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor prawidłowo zorganizowała i zrealizowała zadania Szkoły w sytuacji zagrożenia COVID-19. W Szkole zapewniono bezpieczne warunki realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej uczniom, nauczycielom oraz pozostałym pracownikom. Każdemu uczniowi zapewniono prawo do nauki. W okresie zawieszenia zajęć, przed formalnym wprowadzeniem nauczania na odległość, podjęto działania mające na celu wprowadzenie tej formy nauczania. Nauczyciele wspierali uczniów i przekazywali im materiały do samodzielnej pracy. Na podstawie przeprowadzonej oceny dostępności wśród uczniów i nauczycieli sprzętu komputerowego, zapewniono możliwość jego wypożyczenia. W okresach prowadzenia zajęć dydaktycznych z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość, realizowano wszystkie zajęcia, które miały dla uczniów charakter obowiązkowy. Metody kształcenia zostały dostosowane do warunków, jakimi dysponowali uczniowie. Wykorzystano możliwości doskonalenia zawodowego nauczycieli w obszarze stosowania technologii cyfrowych w nauczaniu. Nauczyciele zgodnie z wprowadzonymi wytycznymi sprawdzali wiedzę i umiejętności oraz postępy w nauce uczniów. W związku z zagrożeniem COVID-19, realizowano zadania na rzecz bezpieczeństwa osób przebywających w Szkole, a także minimalizowano ryzyko zakażenia wirusem SARS-CoV-2.

Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu na komputerach stacjonarnych w trzech pracowniach komputerowych, na czterech stanowiskach komputerowych w bibliotece szkolnej oraz z mobilnych urządzeń uczniów, za pośrednictwem jednego punktu dostępowego wysyłającego sygnał Wi-Fi, nie zabezpieczyła w pełni uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, co było niezgodne m.in. z art. 27 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁴.

III. Opis stanu faktycznego

OBSZAR

Realizacja przez Szkołę zadań w obszarze kształcenia, wychowania i opieki w sytuacji zagrożenia COVID-19

Opis stanu faktycznego

W Liceum według stanu na dzień 30 września, naukę w roku szkolnym 2019/2020 i 2020/2021 rozpoczęło ogółem odpowiednio 746 uczniów w 30 oddziałach⁵ i 785 uczniów w 31 oddziałach⁶. Szkoła kształciła młodzież w liceum ogólnokształcącym czteroletnim (w oddziałach I-IV na podbudowie szkoły podstawowej) oraz w liceum ogólnokształcącym trzyletnim (w oddziałach I-III na podbudowie gimnazjum), funkcjonującym do końca roku szkolnego 2021/2022.

Organem prowadzącym dla tej Szkoły jest Miasto Jelenia Góra, a nadzór pedagogiczny sprawuje Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. Szkoła ta została

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.

⁵ Tj. 394 uczniów w 16 oddziałach klas I, 184 uczniów w siedmiu oddziałach klas II, 170 uczniów w siedmiu oddziałach klas III.

⁶ Tj. 203 uczniów w ośmiu oddziałach klas I, 399 uczniów w 16 oddziałach klas II, 183 uczniów w siedmiu oddziałach klas III.

utworzona w wyniku rozwiązania Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze⁷.

(akta kontroli str. 2, 28-65, 411, 423)

1. W dniach 12-24 marca 2020 r. praca Szkoły w trybie stacjonarnym została zawieszona z powodu zagrożenia epidemicznego COVID-19, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁸ (dalej: rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania). W okresie tym nie zostało zrealizowanych 1 780 jednostek dydaktycznych.

(akta kontroli str. 186)

2. W ww. okresie zawieszenia zajęć w Szkole utrzymywane były kontakty z uczniami i ich rodzicami/opiekunami on-line poprzez zamieszczanie informacji w dzienniku elektronicznym, zamieszczanie stosownych komunikatów na stronie internetowej Szkoły, czy też kontakty telefoniczne wychowawców klas z uczniami i rodzicami/opiekunami.

Dyrektor wyjaśniła, że w okresie zawieszenia zajęć poprzez dziennik elektroniczny oraz podczas kontaktów telefonicznych zalecano nauczycielom realizację działań polegających na utrwalaniu i powtarzaniu materiału nauczania z wykorzystaniem wszelkich podręczników, e-podręczników, zeszytów ćwiczeń i dostępnych ogólnie źródeł wiedzy. Ponadto uczniom udzielano wsparcia głównie drogą elektroniczną: poprzez dziennik elektroniczny, pocztę elektroniczną, a niektórzy nauczyciele wykorzystywali do tego portale społecznościowe i kontakty telefoniczne.

Nauczyciele przekazywali uczniom, w tym również maturzystom, informacje w zakresie treści nauczania do powtórzeń, wskazówki do powtórzeń, adres strony internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z arkuszami maturalnymi z ubiegłych lat.

W okresie zawieszenia zajęć nie dokonywano w dzienniku elektronicznym dokumentowania przebiegu nauczania, nie były wpisywane tematy zajęć, nie była sprawdzana obecność uczniów z zapisem frekwencji na zajęciach. Jak wskazała Dyrektor, nauczyciele we własnych notatkach odnotowywali aktywność uczniów.

(akta kontroli str. 467, 514-515, 620-641)

3. Po ogłoszeniu epidemii COVID-19 (od dnia 20 marca 2020 r.), Szkoła czyniła przygotowania do zdalnego nauczania, zanim wprowadzono formalnie taką formę kształcenia. W tym celu nauczycielom i wychowawcom przesyłane były informacje z prośbą o przekazywanie ich uczniom oraz rodzicom/opiekunom, dotyczące sugerowanych platform do realizacji lekcji w trybie zdalnym, zakładano konta użytkownikom (uczniom, nauczycielom) na platformach Teams Microsoft 365 oraz Classroom Google, rozsyłano informacje o kontaktach wszystkim użytkownikom, dokonywano diagnozy potrzeb uczniów i nauczycieli w zakresie dostępności do komputerów i Internetu.

Dyrektor wyjaśniła, że w okresie zawieszenia zajęć w roku szkolnym 2019/2020: nauczyciele informatyki otrzymali zadanie dokonania analizy funkcjonalności dostępnych platform edukacyjnych pod kątem przydatności do prowadzenia zajęć on-line uwzględniających specyfikę Szkoły; zespoły przedmiotowe otrzymały

⁷ Na podstawie uchwały nr 79/VIII/2019 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 29 maja 2019 r. w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Jeleniej Górze i utworzenia jednostki budżetowej o nazwie „Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze”.

⁸ Dz. U. poz. 410, ze zm. Akt ten został uchylony z dniem 1 września 2020 r.

zadanie dokonania analizy i wyboru oraz zaproponowania materiałów (w tym elektronicznych), przydatnych do prowadzenia zajęć on-line; wychowawcy klas otrzymali polecenie, aby na bieżąco weryfikować czy mają stały kontakt ze swoimi wychowankami (również z rodzicami) poprzez dziennik elektroniczny lub telefoniczny; nauczyciele zostali zobowiązani do zgłaszania wychowawcy i pedagogowi szkolnemu przypadków nieodczytywania wiadomości przez uczniów.

W celu przygotowania możliwości zdalnej realizacji programów nauczania dokonano rozeznania potrzeb wśród nauczycieli związanych ze stanem technicznym posiadanych komputerów, laptopów, słuchawek, mikrofonów oraz dostępności do Internetu.

(akta kontroli str. 515, 570-571)

4. W okresie zawieszenia zajęć nauczyciele realizowali powtórzenia i utrwalenia wiadomości wynikających z wcześniej zrealizowanych tematów lekcyjnych. Do przesyłania oraz odbierania wiadomości dla uczniów i rodziców/opiekunów, wykorzystywany był dziennik elektroniczny i inne platformy. Jak wyjaśniła Dyrektor, informacje dla nauczycieli dotyczące form pracy z uczniami, tj. realizacji zadań powtórzeniowych z wykorzystaniem dostępnej bazy oraz w zakresie nie oceniania uczniów w okresie 12-24 marca 2020 r., były przesłane nauczycielom poprzez dziennik elektroniczny. Informacje te opracowane zostały zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Lekcje w tym okresie nie były prowadzone, w związku, z czym nauczyciele nie wypracowali zaplanowanych godzin ponadwymiarowych.

Od dnia 25 marca 2020 r., podczas nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, nauczyciele realizowali zajęcia zgodnie z tygodniowym planem zajęć, weryfikowali postępy uczniów i ich umiejętności. Oceny za osiągnięcia były wpisywane do dzienników zajęć. Frekwencja na zajęciach nie była odnotowywana, w związku z wytycznymi zawartymi w poradniku Ministerstwa Edukacji Narodowej dla szkół pn. „Kształcenie na odległość”. Od dnia 2 maja 2020 r. nauczyciele uzupełniali frekwencję uczniów na zajęciach, ale tylko tych prowadzonych on-line poprzez stosowane komunikatory. Realizacja tematów była potwierdzana wpisem w dziennikach lekcyjnych.

Jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły, nauczyciele kontrolowali uczestnictwo uczniów w lekcjach i odnotowywali je we własnych notatkach. Ponadto nauczyciele zostali poinformowani o obowiązku wskazywania uczniów niewykazujących współpracy, wychowawcy klasy oraz pedagogowi szkolnemu w celu ustalenia przyczyny absencji lub braku logowań się na zajęciach. Nauczyciele mieli obowiązek realizacji podstawy programowej poprzez pracę zdalną z uczniami w ramach pełnego wymiaru zatrudnienia, wraz z godzinami ponadwymiarowymi wynikającymi z ramowych planów nauczania. Nadgodziny te musiały być udokumentowane – nauczyciele wypełniali tematy w dziennikach lekcyjnych oraz przesyłali po zakończeniu każdego tygodnia pracy zestawienia - czy została zrealizowana, założona przez nich na dany tydzień, podstawa programowa w poszczególnych klasach.

(akta kontroli str. 187, 524-525, 572-573)

5. W roku szkolnym 2019/2020, od dnia 25 marca 2020 r., zadania Szkoły były realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania.

W celu prowadzenia zdalnego nauczania wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, dokonywali rozeznania wśród uczniów, możliwości technicznych

i organizacyjnych w zakresie posługiwania się technikami informatycznymi. Dyrektor Szkoły dokonała diagnozy potrzeb i możliwości, w tym zakresie, wśród nauczycieli. Wychowawcy klas, nauczyciele i pedagog szkolny nawiązali kontakt ze wszystkimi uczniami, z wyjątkiem jednego ucznia z klasy pierwszej - po interwencji pedagoga szkolnego z pomocą Policji udało się nawiązać kontakt z tym uczniem i jego rodzicem. Kontakty pomiędzy nauczycielami i ich uczniami oraz rodzicami/opiekunami, odbywały się głównie poprzez dziennik elektroniczny, za pośrednictwem, którego przekazywano materiały do lekcji⁹ i otrzymywano informacje od uczniów. Nauczyciele w kształceniu na odległość wykorzystywali platformy Teams, Classroom, Skype, Cisco oraz pocztę elektroniczną. Jak wskazała Dyrektor, o wyborze metod i technik kształcenia na odległość decydowały możliwości sprzętowe nauczycieli, znajomość platform, umiejętności posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi przez nauczycieli oraz uczniów, atrakcyjność, przydatność i skuteczność wybranych metod do nauczania zdalnego dla uczniów oraz specyfika przedmiotów.

(akta kontroli str. 187, 515-516)

6. W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Szkoły, Dyrektor przekazywała uczniom, rodzicom/opiekunom oraz nauczycielom, informacje o sposobie i trybie realizacji zadań Szkoły komunikatami wysyłanymi przez dziennik elektroniczny oraz informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej Szkoły. Określono formy kontaktu z uczniami i rodzicami/opiekunami: poprzez dziennik elektroniczny, telefonicznie, pocztę elektroniczną, platformy wykorzystywane do nauczania na odległość.

W czasie zdalnego nauczania w roku szkolnym 2019/2020 Dyrektor zobowiązała nauczycieli do opracowania tematów, które mieli oni realizować w kolejnych tygodniach nauki zdalnej. Realizacja tygodniowego zakresu materiału nauczania dla klas uwzględniała realizację treści z podstawy programowej - nauczyciele realizowali dotychczasowy program nauczania w wymiarze godzin wynikający z przydziałów, zgodnie z obowiązującym planem lekcji. W planowaniu pracy uwzględniano równomierne obciążenie uczniów zajęciami on-line, biorąc pod uwagę możliwości psychofizyczne uczniów. Nauczyciele po otrzymaniu od Dyrektora i pedagoga szkolnego drogą elektroniczną komunikatów z wytycznymi do pracy z uczniem uwzględniających higienę pracy przy komputerze, prowadzili pracę z uczniami w 50% lekcji z danego przedmiotu w formie on-line (praca przy komputerze z wykorzystaniem platform do bezpośredniego kontaktu z uczniami). Pozostały czas był wykorzystywany na pracę własną ucznia z przesłanymi materiałami, ćwiczeniami, zadaniami. W tym czasie nauczyciele pozostawali do dyspozycji ucznia. Jak wskazała Dyrektor, nauczyciele byli proszeni o uwzględnienie w pracy zdalnej z uczniami, ich indywidualnej sytuacji domowej, wykazanie zrozumienia w sytuacjach braku mikrofonów, zaniku Internetu lub innych nieprzewidzianych sytuacji pojawiających się w trakcie lekcji, które uniemożliwiałyby aktywne uczestnictwo ucznia w danych zajęciach. W przypadku pojawienia się sytuacji problematycznej dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy uczestniczyli w ich rozwiązaniu.

W zmienionych warunkach organizacyjnych, związanych z wprowadzeniem nauki zdalnej, nauczyciele, rodzice/opiekunowie i uczniowie zgłaszali problemy związane z zanikiem Internetu, awariami komputerów, brakiem lub niesprawnymi mikrofonami lub słuchawkami. Nauczyciele mogli realizować zajęcia ze szkoły z wykorzystaniem

⁹ Linki do filmów, e-podręczniki, strony z artykułami, webinariami, konkursami, prezentacje i inne.

szkolnej bazy komputerowej. Podstawowym problemem w organizacji zajęć na odległość w pierwszym okresie była zgłaszana przez rodziców/opiekunów i uczniów duża różnorodność platform wykorzystywanych przez nauczycieli do realizacji zajęć¹⁰.

W zmienionych warunkach organizacyjnych pracownikom Szkoły nie został ograniczony obowiązek świadczenia pracy. Nauczyciele mieli możliwość realizowania zajęć z Liceum, każdy w osobnej sali lekcyjnej. Pracownicy administracji i obsługi pracowali w normalnym wymiarze czasu pracy, z zachowaniem szczególnych zasad reżimu sanitarnego – zalecono ograniczenie kontaktowania się pracowników podczas wykonywania swoich obowiązków do niezbędnego minimum. W pomieszczeniach socjalnych dla pracowników mogły jednocześnie przebywać maksymalnie dwie osoby.

(akta kontroli str. 187-188, 192, 194, 516-517, 523-525)

7. W roku szkolnym 2019/2020, w trakcie zdalnego nauczania, nie zaistniała potrzeba dokonania modyfikacji w szkolnym zestawie programów nauczania. Jak wskazała Dyrektor, decyzja tak została podjęta po licznych rozmowach telefonicznych z nauczycielami przedmiotów, z przewodniczącymi zespołów przedmiotowych oraz po konsultacjach z wicedyrektorami. Nie zaistniała również konieczność przeniesienia części treści kształcenia do zrealizowania w klasach programowo wyższych w kolejnych latach szkolnych. W roku szkolnym 2019/2020 zostały zrealizowane treści z podstawy programowej kształcenia ogólnego, przyjęte do realizacji we wszystkich klasach.

Dyrektor na bieżąco wskazywała nauczycielom, a za ich pośrednictwem także uczniom i rodzicom/opiekunom, źródła i materiały, w tym w postaci elektronicznej, niezbędne do realizacji zajęć, np. do wykorzystania w pracy zdalnej z uczniami materiały ze Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, tj. portal e-podręczniki. Dyrektor przekazała nauczycielom informacje o możliwości odbioru indywidualnych kodów i haseł pozyskanych z Systemu Informacji Oświatowej, do logowania na tym portalu, w celu uzyskania szerszego dostępu do materiałów edukacyjnych dla uczniów.

(akta kontroli str. 518, 555, 585)

8. Według stanu na dzień 30 września, w roku szkolnym 2019/2020 sześciu¹¹ uczniów Szkoły posiadało orzeczenia z publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych o potrzebie kształcenia specjalnego, natomiast w roku szkolnym 2020/2021 dziewięciu¹² uczniów. Zajęcia rewalidacyjne¹³ prowadzone¹⁴ były tylko dla jednego ucznia w roku szkolnym 2019/2020 i czterech uczniów w roku szkolnym 2020/2021. Rodzice pozostałych uczniów pisemnie zrezygnowali z możliwości udziału dziecka w zajęciach rewalidacyjnych, argumentując to dużym obciążeniem obowiązkami szkolnymi i pozaszkolnymi.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczną w Szkole organizowała Dyrektor, a koordynatorem tych działań był pedagog szkolny we współpracy z Zespołem

¹⁰ W późniejszym okresie nauki zdalnej zostało to ograniczone do dwóch platform.

¹¹ Trzech uczniów ze względu na zdiagnozowany zespół Aspergera, dwóch – autyzm, jeden uczeń słabosłyszący.

¹² Trzech uczniów ze względu na zdiagnozowany zespół Aspergera, dwóch – autyzm, dwóch uczniów słabosłyszących, jeden uczeń ze względu na niepełnosprawność ruchową oraz jeden uczeń ze względu na zagrożenie niedostosowania społecznego.

¹³ Zajęcia rewalidacyjne to zajęcia organizowane dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

¹⁴ W wymiarze 2 x 60 minut zajęć tygodniowo przez cały rok szkolny.

Wspierającym. Zespół ten powołany został¹⁵ w celu objęcia opieką uczniów, którzy posiadali orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, jak również uczniów nieposiadających orzeczenia lub opinii z poradni psychologiczno-pedagogicznych, dla których na podstawie rozpoznania ich funkcjonowania w Szkole zachodziła potrzeba objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną. Zakres zadań oraz obowiązki członków ww. Zespołu został określony w dokumencie pn. „System pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wspierania uczniów I Liceum Ogólnokształcącego w Jeleniej Górze”. Uczniowie wymagający wsparcia zostali objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w okresach czasowego ograniczenia funkcjonowania Szkoły. Po przeanalizowaniu sytuacji ucznia Zespół Wspierający organizował pomoc dobraną odpowiednio do zaistniałej sytuacji. W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej organizowane były: (1) indywidualne konsultacje z pedagogiem szkolnym dla uczniów i rodziców/opiekunów, w miarę potrzeb cykliczne spotkania zdalne w zależności od zdiagnozowanej trudności ucznia, rozmowy telefoniczne oraz korespondencja poprzez dziennik elektroniczny z uczniami i rodzicami/opiekunami wymagającymi wsparcia, także indywidualne spotkania z chętnymi uczniami w Szkole, za zgodą rodzica/opiekuna prawnego, i z chętnymi rodzicami/opiekunami; (2) współpraca z uczniami, nauczycielami i rodzicami/opiekunami w rozwiązywaniu sytuacji trudnych (wstępna diagnoza problemu, wdrożenie działań naprawczych lub kierowanie i pomoc w uzyskaniu wsparcia w instytucjach wspierających pracę Szkoły); (3) wsparcie uczniów hospitalizowanych lub przebywających w ośrodkach leczniczych (organizacja i koordynacja edukacji, współpraca z jednostkami opiekującymi się uczniami Szkoły w procesie leczenia).

Dyrektor wyjaśniła, że w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Szkoły zdiagnozowano wiele nowych przypadków uczniów, którzy wymagali wsparcia psychologicznego lub edukacyjnego – byli to przede wszystkim uczniowie klas pierwszych i klas maturalnych, ale również w klasach drugich pojawili się pojedynczy uczniowie wymagający wsparcia. Działania wspierające były omawiane podczas konsultacji lub zespołów wychowawczych i wdrażano działania naprawcze w zależności od potrzeb rozwojowych czy edukacyjnych uczniów.

(akta kontroli str. 200-202, 502-506, 508-509)

Według stanu na dzień 30 września roku szkolnego 2019/2020 oraz 2020/2021, odpowiednio trzech i czterech uczniów objętych było w Szkole indywidualnym nauczaniem. Jak wskazała Dyrektor, wszyscy uczniowie z orzeczeniem o potrzebie nauczania indywidualnego zostali objęci edukacją zarówno stacjonarną, jak i zdalną, w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Szkoły. Jedna z uczennic realizowała nauczanie indywidualne pomimo hospitalizacji – współpraca obu instytucji umożliwiła uczennicy realizację programu szkolnego.

(akta kontroli str. 200, 503)

Uczniowie uzdolnieni otrzymywali indywidualne wsparcie w procesie nauczania - byli objęci opieką wychowawców klas, nauczycieli wspierających dane uzdolnienia oraz pedagoga szkolnego. W ramach opieki uczniowie mieli możliwość indywidualnych konsultacji oraz wsparcia w rozwoju własnych zainteresowań. Nauczyciele wspierający kariery edukacyjne takich uczniów przygotowywali ich do udziału w konkursach i olimpiadach również w okresie czasowego ograniczenia

¹⁵ Na podstawie zarządzenia nr 9/2019 z dnia 2 września 2019 r. oraz nr 10/2020 z dnia 29 września 2020 r. Dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze w sprawie powołania Zespołu Wspierającego.

funkcjonowania Szkoły. Jak wyjaśniła Dyrektor, efektem działań wspierających uzdolnionych uczniów są liczne sukcesy uczniów Szkoły w różnych dziedzinach naukowych i sportowych na terenie województwa dolnośląskiego i w kraju. Wszyscy uczniowie mieli możliwość uczestniczenia w klasowych oraz indywidualnych zajęciach z zakresu poradnictwa zawodowego, co pomogło uczniom ukierunkować swoje zainteresowania. Uczniowie zdolni mogli korzystać ze wsparcia pedagoga szkolnego lub doradców zawodowych w instytucjach wspierających pracę Szkoły, tj. Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży Ochotniczego Hufca Pracy czy też Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Jeleniej Górze.

(akta kontroli str. 506-507)

9. Zgodnie z § 1 pkt 4 i 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹⁶ (dalej: rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań), Dyrektor ustaliła, że w Szkole w roku szkolnym 2019/2020:

- ✓ dla zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość obowiązywał będzie dotychczasowy sposób monitorowania postępów i weryfikacji wiedzy, tj. ocenianie prac pisemnych, referatów, prezentacji, projektów, testów, kart pracy przesyłanych nauczycielom (prace pisemne mogły być przesyłane poprzez dziennik elektroniczny lub wykorzystywane aplikacje); odpowiedzi ustne uczniów mogły odbywać się z wykorzystaniem mikrofonu i kamer lub tylko mikrofonu (po uzgodnieniach nauczyciela z uczniami); zasady informowania uczniów i rodziców/opiekunów o postępach w nauce nie uległy zmianie, tj. oceny były wpisywane do dziennika elektronicznego (były jawne dla ucznia i rodziców/opiekunów);
- ✓ egzaminy klasyfikacyjne odbędą się z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość z wykorzystaniem bezpośredniego kontaktu, tj. mikrofon i kamera; w przypadku egzaminów poprawkowych przeprowadzonych w sierpniu 2020 r. obowiązywały dotychczasowe zasady przeprowadzania takich egzaminów, tj. stacjonarnie w Szkole z zachowaniem szczególnych zasad bezpieczeństwa (dezynfekcja pomieszczenia, maseczki, rękawiczki, zachowanie dystansu społecznego); w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia rocznej oceny, rozstrzygnięcie wątpliwości rodziców odbywało się stacjonarnie w ramach pracy powołanej przez Dyrektora komisji.

Dyrektor wyjaśniła, że powyższe ustalenia zostały poczynione po rozmowach telefonicznych i podczas spotkań z nauczycielami przedmiotów, z wychowawcami klas, z przewodniczącymi zespołów przedmiotowych oraz po konsultacjach z wicedyrektorami.

(akta kontroli str. 573, 584-585)

10. Zgodnie z § 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie szczególnych rozwiązań, Dyrektor ustaliła, że sposób dokumentowania zadań realizowanych przez Szkołę w czasie kształcenia na odległość polegał na wpisywaniu zrealizowanych tematów lekcji, regularnym ocenianiu uczniów i wpisywaniu ocen do dziennika elektronicznego. Ustalono również, że frekwencja na lekcjach nie będzie uzupełniana w dzienniku elektronicznym, niemniej jednak Dyrektor zaleciła monitorowanie aktywności uczniów w różnych formach kształcenia na odległość i wskazywanie przypadków

¹⁶ Dz.U. poz. 493, ze zm., w odniesieniu do zapisów obowiązujących w roku szkolnym 2019/2020.

uczniów, którzy nie wykazują współpracy z nauczycielem. Nauczyciele ponadto zobowiązani zostali do cotygodniowego przedkładania sprawozdania z realizacji powierzonych zadań oraz form i metod wykorzystanych do realizacji zajęć na odległość – zestawienie czy została zrealizowana, założona przez nich na dany tydzień, podstawa programowa w poszczególnych klasach. Dyrektor wyjaśniła, że powyższe ustalenia zostały poczynione po rozmowach telefonicznych z nauczycielami oraz po konsultacjach z wicedyrektorami.

(akta kontroli str. 187, 525, 573, 585, 591-599, 620-641)

11. W dniach 1-28 czerwca 2020 r., uczniom Szkoły zapewniono konsultacje z nauczycielami prowadzącymi zajęcia edukacyjne oraz możliwość korzystania z biblioteki szkolnej, zgodnie z § 3 pkt 6 rozporządzenia w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania.

Maturzystom zapewniono możliwość konsultacji z czterema nauczycielami z przedmiotów: matematyka, język polski, język angielski, w grupach maksymalnie pięcioosobowych. Nauczyciele umawiali się z chętnymi maturzystami na konsultacje w Szkole, w terminie dogodnym dla obu stron, a następnie informowali o tym Dyrektora, który koordynował wejścia uczniów/grup do Szkoły w celu zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki w reżimie sanitarnym (dezynfekcja sal po spotkaniu, ograniczenie spotkań grup). W konsultacjach wzięło udział 10 maturzystów. Ponadto na konsultacji dla uczniów klas I-II (poprawy sprawdzianów, zaliczenie zaległych treści programowych), zgłosiło się do Szkoły łącznie sześciu uczniów.

Maturzyści mieli zapewnioną również możliwość korzystania z zasobów biblioteki. Pozostali uczniowie lub ich rodzice/opiekunowie, po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem bibliotekarzem telefonicznie lub poprzez dziennik elektroniczny, mogli odebrać zamówione książki z portierni Szkoły. Nauczyciel bibliotekarz pozostawał do dyspozycji maturzystów codziennie w godz. 9.00-13.00. Uczniowie o możliwości korzystania z biblioteki, formie tej współpracy, czasie odbioru zamówionych książek, byli informowani poprzez dziennik elektroniczny przez nauczyciela bibliotekarza. Zanotowano 90 odwiedzin maturzystów w bibliotece, z czego większość wizyt polegała na zwrotach książek, oraz dokonano 14 wypożyczeń.

(akta kontroli str. 187, 517-518, 551-554)

12. Po okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Szkoły:

- ✓ w roku szkolnym 2019/2020, ośmiu z 749 uczniów kończących rok szkolny (1,1%) było nieklasyfikowanych, z czego czterech z 197 uczniów (2,0%) w klasie I liceum czteroletniego po szkole podstawowej (w tym dwóch uczniów ze względu m.in. na liczne nieobecności oraz niewywiązywanie się z obowiązków edukacyjnych) oraz czterech z 552 uczniów (0,7%)¹⁷ w klasach I-III liceum trzyletniego (w tym dwóch uczniów ze względu m.in. na liczne nieobecności oraz niewywiązywanie się z obowiązków edukacyjnych);
- ✓ w roku szkolnym 2020/2021, 22 z 780 uczniów (2,8%) było nieklasyfikowanych za I semestr roku szkolnego, z czego 11 z 395 uczniów (2,8%)¹⁸ w klasach I-II liceum czteroletniego po szkole podstawowej (w tym siedmiu uczniów ze względu m.in. na liczne nieobecności oraz niewywiązywanie się z obowiązków

¹⁷ W poprzednich latach szkolnych było to: 1,5% uczniów w roku szkolnym 2018/2019, 1,0% - 2017/2018, 0,7% - 2016/2017.

¹⁸ W roku szkolnym 2019/2020 było to 5,7% uczniów po I semestrze.

edukacyjnych) oraz 11 z 385 uczniów (2,9%)¹⁹ w klasach II-III liceum trzyletniego (w tym pięciu uczniów ze względu m.in. na liczne nieobecności oraz niewywiązywanie się z obowiązków edukacyjnych).

Wśród wszystkich uczniów Szkoły szczególnym wsparciem i nadzorem pedagoga szkolnego w związku z niską frekwencją, podczas nauczania zdalnego, zostało objętych dziewięciu uczniów w roku szkolnym 2019/2020 oraz 28 uczniów w roku szkolnym 2020/2021.

Dyrektor wyjaśniła, że zarówno w pierwszym okresie nauczania zdalnego w roku szkolnym 2019/2020, jak i w okresie I i II semestru 2020/2021, żaden z uczniów nie znalazł się poza systemem edukacji – bogata oferta pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpraca dyrekcji Szkoły, pedagoga szkolnego, wychowawców, nauczycieli, rodziców/opiekunów i uczniów, pozwoliły na stałe monitorowanie postępów uczniów i ich frekwencji na zajęciach zdalnych oraz udzielanie im wsparcia na czas. Wszyscy uczniowie, u których ujawniły się trudności z nauką podczas edukacji zdalnej, byli na bieżąco obejmowani odpowiednią formą wsparcia. Możliwe były indywidualne konsultacje z nauczycielem przedmiotu, indywidualnie określone terminy odsyłania zaległych prac, organizowane były działania wspierające diagnozowanie trudności edukacyjnych przy wsparciu psychologów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Jeleniej Górze. Negatywnymi skutkami ignorowania obowiązków edukacyjnych były przede wszystkim zaległości w realizacji materiału z danego przedmiotu.

(akta kontroli str. 70-125, 253-294, 331-356, 496-501)

13. Według stanu na dzień 30 września 2019 r. i 2020 r.:

- ✓ liczba etatów przeliczeniowych nauczycieli w Szkole wyniosła odpowiednio 65,0 i 67,9;
- ✓ liczba nauczycieli ogółem wynosiła odpowiednio 67 i 65 osób, w tym nauczycieli niepełnozatrudnionych odpowiednio 13 i 12 osób;
- ✓ tygodniowa liczba godzin wszystkich zajęć w szkole (ujętych w arkuszu organizacji szkoły) wyniosła odpowiednio 1 276,9 i 1 259,9 godzin.

Liczba nauczycieli, którzy odeszli z pracy w Szkole z powodu:

- ✓ przejścia na emeryturę: po jednej osobie w 2019 r. i 2020 r.;
- ✓ skorzystania ze świadczenia kompensacyjnego: jedna osoba w 2019 r.;
- ✓ nieprzedłużenia umów zawartych na czas określony: 12 osób w 2019 r. i siedem osób w 2020 r.;
- ✓ rozwiązania lub wygaszenia z nimi stosunku pracy z innych powodów: dwie osoby w 2019 r.²⁰ oraz dwie osoby w 2020 r.²¹.

Ponadto trzech nauczycieli w 2019 r. i pięciu nauczycieli w 2020 r. otrzymało urlop dla poratowania zdrowia.

(akta kontroli str. 25-26)

14. Dyrektor, zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 r. w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe²², terminowo²³ składała do organu

¹⁹ W poprzednich latach szkolnych było to: 4,0% uczniów po pierwszym semestrze roku szkolnym 2019/20, 1,9% - 2018/19, 2,4% - 2017/2016.

²⁰ Za porozumieniem stron oraz wypowiedzenie stosunku pracy w związku ze zmniejszeniem liczby oddziałów.

²¹ Za porozumieniem stron.

²² Dz.U. poz. 1653.

²³ Tj. do dnia 31 października danego roku.

prowadzącego Szkołę wnioski o dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w następnym roku kalendarzowym, uwzględniające potrzeby Szkoły, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia. W ww. wnioskach nie przewidziano indywidualnego dofinansowania na doskonalenie zawodowe nauczycieli dotyczące posługiwania się nowoczesnymi technologiami informatycznymi. We wniosku na 2021 r. zaplanowano m.in. szkolenie dla wszystkich nauczycieli pn. „Metody kształcenia zdalnego” oraz warsztaty dla 30 nauczycieli pn. „Wykorzystanie na lekcji możliwości tablicy interaktywnej”.

Tematyki powyższych szkoleń były zbieżne z Planem doskonalenia zawodowego nauczycieli w roku szkolnym 2020/2021 Wewnątrzszkolnego Systemu Doskonalenia Nauczycieli²⁴, który powstał na podstawie wyników ankiety przeprowadzonej wśród grona pedagogicznego Szkoły, badającej potrzeby szkoleniowe nauczycieli.

(akta kontroli str. 215, 241-242, 493-495, 510-511)

W związku z wnioskami nauczycieli dotyczącymi wsparcia ich w pracy zdalnej, Dyrektor przesyłała, w okresie objętym kontrolą, drogą elektroniczną pozyskane informacje dotyczące webinarów, szkoleń, kursów dla nauczycieli, propozycji do wykorzystania na lekcjach, zaproszeń na wykłady, wizyty on-line w muzeach, wystawach, warsztatach, itp.²⁵. Dyrektor wyjaśniła, że nauczyciele, w zależności od potrzeb, dobrowolnie i indywidualnie korzystali z propozycji szkoleń otrzymywanych drogą elektroniczną. Ponadto problemy w pracy z aplikacjami i platformami wykorzystywanymi do pracy zdalnej nauczyciele rozwiązywali poprzez wzajemne wsparcie w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doskonalenia Nauczycieli w zespołach międzyprzedmiotowych.

(akta kontroli str. 493-495, 556-567)

W dniu 20 kwietnia 2021 r. odbyła się w systemie zdalnym szkoleniowa Rada Pedagogiczna, na której wszyscy nauczyciele Szkoły wzięli udział w szkoleniu on-line pn. „Bezpieczeństwo informatyczne dla nauczycieli”. Celem szkolenia było zapoznanie grona pedagogicznego Szkoły z zagrożeniami informatycznymi występującymi w czasie wykorzystania komputera w pracy edukacyjnej oraz sposobami ich zapobiegania.

(akta kontroli str. 329-330)

15. W roku szkolnym 2020/2021, w terminie:

- od dnia 1 września 2020 r. do dnia 18 października 2020 r., Szkoła realizowała zajęcia stacjonarnie²⁶;

²⁴ Organizację Wewnątrzszkolnego Systemu Doskonalenia Nauczycieli w roku szkolnym 2020/2021, grono pedagogiczne Szkoły jednomyślnie zatwierdziło na zebraniu Rady Pedagogicznej Szkoły w dniu 10 września 2020 r.

²⁵ W szczególności, w ramach pomocy w pracy z platformami wykorzystywanymi do prowadzenia lekcji na odległość, nauczyciele otrzymali informację przez dziennik elektroniczny w dniu 22 kwietnia 2020 r. dotyczącą możliwości uczestnictwa w bezpłatnych szkoleniach z platformy G Suit - do pracy z narzędziami Classroom Google; nauczyciele na indywidualną pocztę e-mailową otrzymali: w dniach 5 października 2020 r. oraz 3 listopada 2020 r. informację o możliwości skorzystania ze szkolenia z Microsoft Teams, w dniu 14 grudnia 2020 r. linki do szkolenia on-line w dniach 15 i 16 grudnia 2020 r. pn. „Ocenianie motywujące do pracy uczniów w formie zdalnej i stacjonarnej”, w dniu 13 stycznia 2021 r. propozycję dwudniowego, nieodpłatnego kursu z platformy Microsoft Teams.

²⁶ Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Jeleniej Górze, po zapoznaniu się z wnioskiem Dyrektor z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie rozpoczęcia z dniem 1 września 2020 r. kształcenia w Szkole w formie hybrydowej, początkowo wydał opinię pozytywną (pismo z dnia 27 sierpnia 2020 r.), którą następnie zmienił na negatywną (pismo z dnia 31 sierpnia 2020 r.).

- w dniach 19-23 października 2020 r., Szkoła realizowała zajęcia w trybie mieszanym (hybrydowym), tj. kształcenie na odległość 50% uczniów i stacjonarnie 50% uczniów;
- od dnia 24 października 2020 r. do dnia 16 maja 2021 r., Szkoła realizowała nauczanie na odległość;
- w dniach 17-30 maja 2021 r., Liceum realizowało zajęcia w trybie mieszanym (hybrydowym), tj. kształciło na odległość 50% uczniów i stacjonarnie 50% uczniów.

Dyrektor wyjaśniła, że wprowadzanie w roku szkolnym 2020/2021 różnych trybów nauczania związane było z publikacją kolejnych rozporządzeń Ministra Edukacji Narodowej zmieniających rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania.

W nauczaniu mieszanym (hybrydowym) w dniach 17-21 maja 2021 r. do nauczania zdalnego skierowano 308 uczniów z 12 klas, a do nauczania stacjonarnego – 296 uczniów z 12 klas. W następnym tygodniu, tj. w dniach 24-28 maja 2021 r., nastąpiła zamiana klas. Wszyscy uczniowie, skierowani do nauczania zdalnego, mieli zapewniony dostateczny dostęp do prowadzonego przez Szkołę kształcenia na odległość. Dyrektor wyjaśniła, rodzice/opiekunowie uczniów i uczniowie nie zgłaszali Dyrektorowi Szkoły ani wychowawcom informacji o braku dostępu do prowadzonego przez Szkołę kształcenia na odległość.

(akta kontroli str. 518-522)

16. Szkoła została przyłączona do Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (dalej: OSE). Uruchomienie usługi OSE nastąpiło w dniu 31 marca 2020 r., co zapewniło dostęp do szerokopasmowego Internetu o przepustowości, co najmniej 100 Mb/s oraz usługi dotyczącej szeroko pojętego bezpieczeństwa sieciowego i telekomunikacyjnego.

Ponadto Szkoła od 2016 r. utrzymuje dwa komercyjne, telefoniczne łącza do sieci internetowej, o przepustowości do 80 Mb/s każde, do których dostęp mają komputery kadry pedagogicznej oraz administracji.

Dyrektor wyjaśniła, że skuteczność łączy internetowych pod kątem zdalnego nauczania i ich niezawodności zweryfikowano w październiku 2020 r. podczas nauki hybrydowej. W związku z pojawiającymi się sygnałami od nauczycieli o chwilowych zanikach sygnału lub okresowym „zwolnieniu” przesyłania-odbierania danych podjęto działania w celu modernizacji i udoskonalenia szkolnej sieci, tj. nastąpiła wymiana routera i dziewięciu punktów dostępowych oraz dołożono trzy nowe punkty dostępowe, aby zasięgiem sieci pokryć wszystkie pomieszczenia w Szkole. Po powrocie nauczycieli do Szkoły w maju 2021 r. na czas nauczania hybrydowego zweryfikowano skuteczność podjętych działań – poprawa jakości łączy została zauważona przez nauczycieli, jednocześnie podjęto decyzję o dołożeniu kolejnych trzech punktów dostępowych.

(akta kontroli str. 19-20, 397-400, 449-460, 575-576)

17. Zgodnie z postanowieniami Statutu²⁷, Szkoła umożliwia w wyznaczonym miejscu uczniom dostęp do Internetu (§ 7 pkt 9) oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem za pośrednictwem Internetu do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności poprzez instalowanie i aktualizowanie oprogramowania zabezpieczającego (§ 60 pkt 6).

²⁷ Nadanego uchwałą Rady Pedagogicznej I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze z dnia 27 sierpnia 2019 r., ze zm.

(akta kontroli str. 28-65)

Uczniowie w Szkole mieli dostęp do Internetu na komputerach stacjonarnych w trzech pracowniach komputerowych²⁸ i na czterech stanowiskach komputerowych w bibliotece szkolnej oraz z mobilnych urządzeń uczniów (komputery przenośne, tablety, smartfony itp.), za pośrednictwem jednego punktu dostępowego wysyłającego sygnał Wi-Fi w okolicach sekretariatu uczniowskiego Szkoły.

W wyniku przeprowadzonych oględzin²⁹ ww. dostępu do Internetu stwierdzono, że próba uruchomienia siedmiu z ośmiu przykładowych stron internetowych zawierających treści niepożądane, mogące zawierać treści szkodliwe dla rozwoju uczniów, spowodowała ich zablokowanie. W przypadku jednej ze stron dostęp do ww. treści był możliwy, co zostało opisane w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 575-578)

18. Szkoła stosowała dziennik elektroniczny, który zapewniał realizację zapisów w Szkolnym Systemie Oceniania. Dziennik ten stosowany był do weryfikacji: obecności uczniów na zajęciach, realizacji programu nauczania, realizacji zajęć podczas edukacji zdalnej. Tę formę dokumentowania przebiegu nauczania wprowadzono w Szkole w roku szkolnym 2012/2013. W okresie objętym kontrolą dostawcą licencji na użytkowany przez Szkołę dziennik elektroniczny była firma VULCAN sp. z o.o., która na podstawie stosownej umowy licencyjnej z dnia 2 września 2019 r. wyraziła zgodę na korzystanie przez Liceum z oprogramowania pakietowego „Złoty abonament Optivum wariant I”. Dziennik elektroniczny był podstawową platformą do komunikacji z uczniami i ich rodzicami/opiekunami.

Szkoła posiadała „Regulamin dziennika elektronicznego”, który ustalał zasady korzystania z dziennika, w tym m.in.: zakładanie kont i zakres uprawnień poszczególnych grup użytkowników, przekazywanie informacji w dzienniku, zadania szkolnego administratora dziennika, obowiązki Dyrektora, wychowawców klas, nauczycieli, sekretariatu, rodziców/opiekunów i uczniów oraz zasady postępowania w czasie awarii. Rodzice/opiekunowie uczniów mieli bezpłatny dostęp do informacji o swoim dziecku zawartych w dzienniku elektronicznym.

(akta kontroli str. 187, 461-466, 525, 609-619)

19. Szkoła posiadała własną stronę internetową³⁰. Zamieszczano na niej, np.: tygodniowy plan lekcji i rozkład zajęć na drugi semestr w roku szkolnym 2020/2021; aktualne dane kontaktowe Szkoły i statut Szkoły; zestaw podręczników realizowanych w roku szkolnym 2020/2021, dokumenty rekrutacyjne na rok szkolny 2021/2022, dokumenty dotyczące matury w 2021 r. Na stronie umieszczane były także aktualne informacje o wydarzeniach (kulturalnych, oświatowych, sportowych), w których uczestniczyli uczniowie Szkoły. Na stronie tej znajdowały się również treści niezaktualizowane³¹.

Na stronie internetowej Szkoły znajdowały się informacje przydatne dla rodziców/opiekunów i uczniów w czasie zagrożenia COVID-19, w szczególności 11 marca 2020 r. (zakładka Aktualności) umieszczono informację o zawieszeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych od dnia 12 marca 2020 r., a w dniu 10 września

²⁸ Łącznie 45 komputerów.

²⁹ Oględzinom poddano po jednym komputerze w każdej pracowni komputerowej i jeden komputer w bibliotece szkolnej oraz możliwość dostępu do Internetu przez punkt dostępowy Wi-Fi.

³⁰ <http://zerom.4me.pl/>, dostęp na dzień 9 lipca 2021 r.

³¹ W szczególności np. informacje o Samorządzie Uczniowskim z roku szkolnego 2018/2019 (zakładka o Szkole – Samorząd Uczniowski), informacja o konkursie fotograficznym z 2018 r. (zakładka Dla Ucznia – Zawody i konkursy).

2020 r. – informację o organizacji pracy Szkoły w warunkach pandemii, która następnie była aktualizowana (zakładka Inne – Dokumenty). Szkoła posiadała aktywne elektroniczne konto pocztowe: zerom@4me.pl.

(akta kontroli str. 467-489)

20. W okresie objętym kontrolą Szkoła dysponowała:

- a) 10 komputerami przenośnymi przekazanymi przez Miasto Jelenia Góra, w tym:
- ✓ czterema laptopami wraz z modemami, przekazanymi w 2020 r. (dwie sztuki w maju i dwie sztuki w sierpniu), w ramach projektu „Zdalna szkoła+” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020, z czego dwa laptopy, w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania stacjonarnego, użytkowane były przez uczniów, jeden laptop przez nauczyciela, a jeden nie był używany (rezerwa z przeznaczeniem na wypożyczenie dla potrzebujących uczniów);
 - ✓ trzema laptopami przekazanymi w czerwcu 2020 r. w ramach projektu „Jeleniogórskie szkoły = pewność i gwarancja wysokiej jakości kształcenia”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, użytkowanymi przez nauczycieli;
 - ✓ trzema notebookami przekazanymi w 2021 r. w ramach projektu „Szkolimy zawodowo – poprawa warunków nauczania w jeleniogórskich szkołach”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, użytkowanymi przez nauczycieli;
- b) 24 komputerami przenośnymi będącymi na stanie Szkoły i użytkowanymi przez nauczycieli, z czego 16 było z 2013 r., cztery z 2014 r., dwa z 2015 r. i po jednym z 2016 r. i z 2019 r.;
- c) 18 tabletami będącymi na stanie Szkoły, z czego 16 było z 2013 r. oraz po jednym z 2014 r. i z 2015 r.

Szkoła nie otrzymała wsparcia, w zakresie doposażenia w mobilny sprzęt komputerowy, z innych źródeł niż od Miasta Jelenia Góra (tj. od fundacji, firm, stowarzyszeń, czy też rodziców/opiekunów).

(akta kontroli str. 11-17, 19, 21-22, 188, 395-396, 528-541)

W toku kontroli oględzinom poddano 12 sztuk mobilnego sprzętu informatycznego będącego na wyposażeniu Szkoły (19,2%), w tym: dwa laptopy przekazane Szkole w 2020 r., które w czasie nauki zdalnej były udostępniane uczniom, jeden laptop i jeden notebook przekazany Szkole odpowiednio w 2020 r. i w 2021 r., użytkowane przez nauczycieli oraz cztery komputery przenośne i cztery tablety (po dwa najstarsze i dwa najnowsze), będące na stanie Szkoły. W wyniku oględzin stwierdzono, że osiem komputerów przenośnych oraz trzy tablety były sprawne technicznie i funkcjonalnie, było możliwe połączenie się z Internetem oraz wejście na wybrane strony internetowe³². Jeden tablet (z 2015 r.) był niesprawny technicznie – nie dało się go uruchomić. Z-ca Dyrektora wyjaśnił, że tablet ten był przekazany na potrzeby Samorządu Uczniowskiego, który nie korzystał z urządzenia od dłuższego czasu z powodu jego niesprawności, o czym nie poinformowano Dyrektora. Wyjaśnił również, że tablet ten zostanie oddany do serwisu w celu zdiagnozowania i oceny czy nadaje się do naprawy i dalszego użytkowania.

W odniesieniu do powyższego, NIK zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia wprowadzenia obowiązku, w zakresie informowania dyrekcyj Szkoły o problemach

³² Przykładowo strony internetowe: www.epodreczniki.pl, www.scholaris.pl, www.men.gov.pl.

ze stanem technicznym powierzonych sprzętów informatycznych przez uczniów i nauczycieli Liceum.

(akta kontroli str. 586-587)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19³³, w Szkole zrealizowano wsparcie dla 52 nauczycieli, którzy złożyli wnioski do otrzymania jednorazowego dofinansowania zakupu sprzętu, oprogramowania lub usługi informatycznej. Wszystkie złożone przez nauczycieli wnioski zostały pozytywnie zweryfikowane zgodnie z treścią ww. rozporządzenia.

W dniu 21 grudnia 2020 r. organ prowadzący Szkołę przekazał na ten cel środki w odpowiedniej wysokości, tj. 25 469,00 zł. W dniu 22 grudnia 2020 r. Szkoła prawidłowo wypłaciła nauczycielom dofinansowanie na ich indywidualne rachunki bankowe.

(akta kontroli str. 18, 579-583)

21. W roku szkolnym 2019/2020, w celu zabezpieczenia uczniów (maturzystów) oraz członków zespołów nadzorujących, dyrekcji i pracowników Szkoły przed zakażeniem SARS-CoV-2, przed każdym dniem poprzedzającym egzamin maturalny wykonywana była w Szkole dezynfekcja w formie oprysków drobnokropelkowych pomieszczeń wykorzystywanych na egzamin maturalny³⁴. Dezynfekowane były wszystkie powierzchnie płaskie i dolna część ścian do wysokości 0,5 metra. Ponadto pracownicy obsługi Szkoły przez cały okres matur dezynfekowali od godzin porannych korytarze, poręcze, klamki, ławki, krzesła, wyłączniki, pomieszczenia toalet, biurka nauczycieli we wszystkich salach egzaminacyjnych. Sale lekcyjne, w których odbywały się konsultacje z nauczycielami i biblioteka, były dezynfekowane (podłogi, klamki, krzesła). Wszystkie pomieszczenia były wietrzone co godzinę. W salach lekcyjnych, toaletach, na korytarzach, w pomieszczeniach biurowych i bibliotece zostały wystawione płyny do dezynfekcji rąk wraz z instrukcją użytkowania. Przed wejściami do budynku oraz w różnych miejscach Szkoły rozmieszczono ulotki informacyjne dotyczące sposobu skutecznego mycia i dezynfekcji rąk, nakładania i zdejmowania maseczek oraz rękawiczek, zachowania dystansu społecznego. W Szkole zostały wyznaczone strefy jednokierunkowego poruszania się w ciągach komunikacyjnych. Pracownikom Szkoły wydawano maseczki i rękawiczki jednorazowe. Jak wskazała Dyrektor, pozyskano od prywatnego sponsora 200 przyłbic, które były rozdawane maturzystom podczas wchodzenia do Szkoły. Kierownik gospodarczy Szkoły na bieżąco monitorował pracę obsługi oraz wydawał płyny dezynfekujące.

(akta kontroli str. 573-574)

W Szkole, w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, obowiązywał regulamin organizacji zajęć i przestrzegania procedur na czas pandemii pn. „Organizacja zajęć w I Liceum Ogólnokształcącym im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze w roku szkolnym 2020/2021”³⁵. Procedury te określały w szczególności zasady:

³³ Dz.U. z 2020 r. poz. 2047.

³⁴ Dezynfekcja była przeprowadzana przez firmę zewnętrzną na zlecenie organu prowadzącego Szkołę.

³⁵ Wprowadzony zarządzeniem nr 4/2020 Dyrektora I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Jeleniej Górze z dnia 1 września 2020 r. (zaktualizowany w dniu 14 maja 2021 r.). Regulamin został przedstawiony gronu pedagogicznemu Szkoły na plenarnym zebraniu Rady Pedagogicznej w dniu 27 sierpnia

- ✓ zasłaniania ust i nosa oraz dezynfekcji rąk w Szkole;
- ✓ przychodzenia/wychodzenia oraz przebywania uczniów w Szkole, w salach lekcyjnych, pracowniach, sali gimnastycznej, bibliotece i szatni (w tym zasady bezpiecznego korzystania przez grupę uczniów z szatni po zakończeniu zajęć);
- ✓ dotyczące przebywania i przemieszczania się w pomieszczeniach wspólnych Szkoły typu ciągi komunikacyjne (schody, korytarze);
- ✓ ograniczające wstęp osób trzecich do Szkoły oraz regulujące wstęp do Szkoły rodziców uczniów;
- ✓ postępowania na wypadek podejrzenia zakażenia pracowników i uczniów oraz zasady komunikacji z rodzicem/opiekunem w przypadku podejrzenia zakażenia ucznia;
- ✓ postępowania związane ze zwrotem i wypożyczeniem książek w bibliotece szkolnej.

(akta kontroli str. 170-176, 357-363, 468-472, 479-484)

Dyrektor wyjaśniła, że w efekcie wprowadzenia sformalizowanych zasad organizacji pracy Szkoły ww. zarządzeniem, tj. wprowadzenia obowiązku zakrywania ust i nosa, dezynfekcji rąk, zachowania dystansu, monitorowania stanu zdrowia uczniów i pracowników, w Szkole nie pojawiły się ogniska zachorowań, zwiększano świadomość uczniów na temat sposobu ochrony siebie i bliskich przed zakażeniem wirusem. Stosowanie środków ochrony osobistej i obserwację stanu zdrowia uczniów monitorowali wychowawcy klas, nauczyciele, portierzy, pracownicy obsługi - wszyscy uczniowie i pracownicy stosowali się do określonych w zarządzeniu zasad, z wyjątkiem jednej uczennicy klasy maturalnej, której rodzice i sama uczennica wykazywali niezgodność zapisów zarządzenia z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej³⁶. Dyrektor wskazała także, że wszystkie działania związane z dezynfekcją pomieszczeń, korytarzy, toalet, barierek, klamek, wyłączników, czyli przestrzeni, w której poruszali się uczniowie i pracownicy Szkoły, były monitorowane i poświadczane podpisem pracowników. Osoby wchodzące do budynku Szkoły, nie będące jej pracownikami, przestrzegały zasad sanitarnych oraz dokonywały wpisu w rejestrze monitoringu wejść na portierni Szkoły.

(akta kontroli str. 574-545, 642-655)

Na podstawie złożonego w dniu 4 czerwca 2020 r. wniosku, Szkoła w dniu 24 czerwca 2020 r. otrzymała w ramach działań Ministerstwa Zdrowia stację dezynfekującą (tzw. dyspenser) wraz z płynem do dezynfekcji (20 pojemników po pięć litrów każdy), który był w stałym użytkowaniu³⁷.

(akta kontroli str. 575)

22. Działając na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach³⁸, komisyjnie³⁹ dokonano w dniu 27 sierpnia 2020 r. oraz w dniu 29 kwietnia 2021 r. przeglądu obiektów należących do Szkoły pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z tych obiektów przez uczniów. Każdorazowo komisja stwierdzała, że na terenie obiektów

2020 r., gdzie został przedyskutowany i zatwierdzony przez grono pedagogiczne. Regulamin ten został następnie opublikowany w dniu 10 września 2020 r. na stronie internetowej Szkoły.

³⁶ W powyższej sprawie Dyrektor skierowała zapytanie do Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Rady Prawnego Miasta Jelenia Góra z prośbą o wydanie opinii dotyczącej zasadności odmowy noszenia maseczki w budynku Szkoły.

³⁷ Umieszczony przy głównym wejściu do Szkoły.

³⁸ Dz.U. z 2020 r. poz. 1604.

³⁹ Komisja w składzie: Dyrektor, Inspektor ds. BHP, Kierownik gospodarczy, Społeczny inspektor pracy.

należących do Szkoły nie występowały zagrożenia dla życia i zdrowia osób z nich korzystających.

(akta kontroli str. 443-448)

W okresie objętym kontrolą nie były prowadzone kontrole Państwowej Inspekcji Pracy i Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie dotyczącym działalności Szkoły w sytuacji zagrożenia COVID-19. Nie było także wystąpień w tym zakresie Społecznego inspektora pracy. Nie była prowadzona również, żadna korespondencja dotycząca warunków pracy, kierowana do Dyrektora przez zakładowe organizacje związkowe.

Współpraca z organem nadzoru pedagogicznego dotycząca organizacji kształcenia w czasie zagrożenia epidemicznego polegała na przesyłaniu korespondencji za pomocą poczty elektronicznej w formie komunikatów Dolnośląskiego Kuratora Oświaty dotyczących zasad funkcjonowania w czasie pandemii, przesyłania komunikatów Ministerstwa Edukacji Narodowej/Ministerstwa Nauki i Edukacji⁴⁰ (np. w sprawie zasad oceniania i klasyfikowania w czasie ograniczenia funkcjonowania szkół), prośby o przesyłanie informacji zwrotnych w razie konieczności realizacji nauczania w formie zdalnej lub hybrydowej, przekazywania informacji zwrotnej w razie braku kontaktu z wybranym punktem szczepień przeciw COVID-19 oraz informacji o wypełnieniu ankiety on-line: monitorowanie realizacji podstawy programowej, realizacja zadań Szkoły, realizacji zadań pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W dniu 1 kwietnia 2020 r. do organu prowadzącego Szkołę przekazano informację dotyczącą liczby komputerów przenośnych i tabletów będących na stanie Szkoły, które mogłyby zostać wypożyczone uczniom do nauki zdalnej⁴¹.

(akta kontroli str. 10, 405-406, 656-665)

23. Wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników Szkoły za I kwartał 2019 r., 2020 r. i 2021 r. wyniosły odpowiednio: 994 741,46 zł, 1 092 688,32 zł i 1 227 689,02 zł. Wydatki te w ujęciu rocznym za 2019 r. i 2020 r. wyniosły odpowiednio: 4 078 287,03 zł i 4 850 403,44 zł (więcej o 18,9%). Do wzrostu przyczynił się przyrost liczby etatów nauczycielskich, wynikający ze zwiększonego naboru do klas pierwszych na rok szkolny 2019/2020, w następstwie reformy systemu oświaty.

Wysokość wydatkowania środków na wynagrodzenia osobowe pracowników Szkoły w poszczególnych miesiącach pierwszego półrocza 2020 r. wyniosła: 354 223,35 zł w styczniu, 377 885,68 zł w lutym, 360 579,29 zł w marcu, 361 124,42 zł w kwietniu, 378 606,62 zł w maju i 375 199,07 zł w czerwcu.

Liczba godzin ponadwymiarowych za okres od września 2019 r. do czerwca 2020 r. wyniosła ogółem 9 057,66, w tym godziny planowane, tj. wynikające ze stałego przydziału zajęć wyniosły - 7 784,66 oraz godziny doraźnych zastępstw – 1 273,00.

(akta kontroli str. 27, 372-394)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Szkoła zapewniając uczniom dostęp do Internetu na komputerach stacjonarnych w trzech pracowniach komputerowych⁴², na czterech stanowiskach komputerowych

⁴⁰ Z dniem 1 stycznia 2021 r. utworzono Ministerstwo Nauki i Edukacji, w drodze przekształcenia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

⁴¹ W informacji wykazano ogółem 52 laptopy i 18 tabletów. W przypadku tabletów zaznaczono, że nie są one możliwe do wypożyczenia uczniom do nauki zdalnej.

w bibliotece szkolnej oraz z mobilnych urządzeń uczniów, za pośrednictwem jednego punktu dostępowego wysyłającego sygnał Wi-Fi, nie zabezpieczyła w pełni uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, co było niezgodne z art. 27 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁴³ oraz § 7 pkt 9 i § 60 pkt 6 Statutu Szkoły. W wyniku przeprowadzonych oględzin ww. dostępu do Internetu stwierdzono, że próba uruchomienia siedmiu z ośmiu przykładowych stron internetowych zawierających treści niepożądane, mogące zawierać treści szkodliwe dla rozwoju uczniów, spowodowała ich zablokowanie. W przypadku jednej ze stron, uzyskano do niej dostęp.

Z-ca Dyrektora wyjaśnił, że komputery stacjonarne w pracowniach komputerowych oraz w bibliotece szkolnej, z których korzystają uczniowie oraz punkt dostępowy Wi-Fi do szkolnej sieci internetowej, podłączone są do OSE. Sieć ta ma wbudowywane, niezależne od Szkoły, wewnętrzne mechanizmy zabezpieczające użytkowników-uczniów do niepożądanych treści. W toku kontroli NIK, w dniu 21 czerwca 2021 r. Dyrektor wystąpiła do dostawcy usługi OSE z prośbą o uzupełnienie i aktualizację nałożonych blokad i zabezpieczeń, tak aby Internet OSE wykorzystywany w pracy przez uczniów, był bezpieczny i chronił korzystających z niego uczniów w pełni przed dostępem do treści szkodliwych i potencjalnie niebezpiecznych. Centrum Kontaktów OSE potwierdziło przyjęcie zgłoszenia, które zostało przekazane do Zespołu Usług Bezpieczeństwa OSE.

(akta kontroli str. 28-65, 406, 575-578, 588-590)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	W ramach udostępnionego przez Szkołę uczniom Internetu, zapewnienie pełnego zabezpieczenia uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

⁴² Łącznie 45 komputerów.

⁴³ Zgodnie z tym przepisem szkoły i placówki zapewniające uczniom dostęp do Internetu są obowiązane podejmować działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia lipca 2021 r.

Kontroler
Mariusz Orawczak
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis

.....
podpis